

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА АКВАКУЛЬТУРИ

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКТІВ ТВАРИННИЦТВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Міжнародної науково-практичної конференції
науково-педагогічних працівників та молодих науковців**

ОДЕСА, 2022

УДК: 637.05:614.31

Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції НПП та молодих науковців (Одеса, 06-07 грудня 2022 р.) / Одеський державний аграрний університет. Навчально-науковий інститут біотехнологій та аквакультури. Одеса, 2022. 220 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Одеського державного аграрного університету (протокол № 6 від 23 грудня 2022 р.)

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ:

Михайло Брошков	ректор Одеського державного аграрного університету, д.вет.н., професор, голова оргкомітету.
Станіслав Ніколаєнко	ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України;
Володимир Стибель	ректор Львівського Національного університету ветеринарної медицини ім. С.З.Гжицького;
Олена Безалтична	директор Навчально наукового інституту біотехнологій та аквакультури ОДАУ, к.с.-г.н, доцент.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Бріндза Ян	професор Словацького сільськогосподарського ун-ту (м. Нітра, Словаччина);
Красиміра Генова,	декан ветеринарного факультету Лісотехного ун-ту (м. Софія, Болгарія);
Антонело Карта,	завідувач науково-дослідного відділу генетики та біотехнологій «AGRIS» (Сардінія, Італія);
Олександр Решетніченко	професор кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, д.с.-г.н.;
Ірина Антонік	доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, відповідальний секретар, к.с.-г.н.;
Тетяна Пушкар	доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ;
Наталія Кірович	завідувач кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, к.с.-г.н., доцент;
Ольга Найдіч	доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ;
Руслан Сусол	професор кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва ОДАУ, д.с.-г.н.;
Ігор Різничук	завідувач кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин ОДАУ, к.с.-г.н., доцент;
Микола Богдан	доцент кафедри генетики, розведення та годівлі сільськогосподарських тварин ОДАУ, к.с.-г.н., доцент;
Людмила Тарасенко	професор., завідувач кафедри ветеринарної гігієни експертизи, д.вет.н., ОДАУ;
Вікторія Мельник	професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві НУБІП України, к.с.-г.н., д.іст.н.;
Алла Макаринська	завідувач кафедри технології зерна і комбікормів ОНТУ, д.тех.н., доцент;
Лариса Агунова	в.о. завідувача кафедри технології м'яса, риби і морепродуктів ОНТУ, к.тех.н., доцент;
Ольга Якубчак	професор кафедри ветеринарної гігієни ім. професора А.К. Скороходька НУБІП України, д.вет.н.;
Віталій Недосков	професор кафедри епізоотології, мікробіології і вірусології НУБІП України, д.вет.н.;
Павло Шарандак	професор кафедри терапії і клінічної діагностики НУБІП України, д.вет.н.;
Мар'ян Сімонов	завідувач кафедри ветеринарно-санітарного інспектування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького, д.вет.н., с.н.с.;
Ірина Ковальчук	професор, в.о. завідувача кафедри нормальної та патологічної фізіології імені С.В. Стояновського, доктор ветеринарних наук Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького.

Матеріали подано у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність викладених наукових фактів

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	
Баньковська І.Б., Почерняєв К. Ф., Будаква Є. О. Сенсорна оцінка м'яса кнурів за різного способу кастрації	8
Васильчишин Т. Т. Косенко С.Ю. Оцінка робочих якостей собак мисливських порід в умовах ТОВ «Одеське природоохоронне сервісно-виробниче підприємство «Рідна природа» Роздільнянського району Одеської області»	12
Ващенко П.А., Сухно В.В. Відбір свиней за ДНК-маркерами асоційованими із резистентністю до хвороб	14
Висіцький Я. О., Пушкар Т.Д., Антонік І.І. Продуктивність молодняку свиней при згодовуванні ферментного препарату	17
Волошинов В. В., Повод М. Г., Лихач В. Я. Свині канадської селекції в Україні	19
Ворона Н.В., Макаринська А.В. Сучасний стан виробництва м'яса птиці	21
Глухенький С. Л., Лихач В. Я. Вибір способу утримання свиноматок у сучасному свинарстві	23
Гусятинська О.О., Ясько В.М., Мельникова Я.Є. Напрями господарювання у бджільництві по різних регіонах України	26
Дец Н.О., Ланженко Л.О., Ткач Д.О. Переробка молока у кисломолочний продукт для харчування жінок під час вагітності	29
Довгань Ю.В., Косенко С.Ю. Ефективність застосування різних стилів хендлінгу для підготовки та демонстрації собак на виставках в умовах дресировально-готельного клубу «Лайка» м. Одеса	32
Домуці Д. П., Олійник А.М. Обґрунтування вибору технологічних схем збирання соломи для поліпшення кормової бази тваринництва	34
Єгоров Б.В., Левицький А.П., Кананихіна О.М., Турпурова Т.М. Біохімічні компоненти в розробці сучасних раціонів молодняка сільськогосподарської птиці	37
Китаєва А.П., Слюсаренко В.С. Екстер'єрні показники 18-місячних кізочок	39
Кірович Н.О., Ясько В.М., Найдіч О.В., Елфеел А.А.А. Переробка молока: реалії та можливості	41
Кірович Н.О., Слюсаренко І.С., Рудик А.О. Ріст і розвиток ягнят 1 і 2 покоління м'ясосального напрямку продуктивності	46
Куліш О.О., Богданова Н.В. Продуктивність вівцематок романівської породи в умовах ТОВ «СМАРТ АГРО ТРЕНД»	48
Кульбаченко Ю.Л., Загоруй Л.П. Порівняльна характеристика веганського та традиційного молока	50

4.Виробничі напрями пасік в Україні [Електронний ресурс].-Режим доступу:
<https://docs.google.com/forms/d/1JB08ZIkTNPaeQ-dBjoJQnKRKNlgW0brHo3JhwNDamMU/edit#responses>

5.Розвиток галузі бджільництва в Україні. [Електронний ресурс].-Режим доступу:
(<https://agro.dn.gov.ua/rozvytok-galuzi-bdzhilnytstva-v-ukrayini/>)

УДК 637.146:641.56.055.26

ПЕРЕРОБКА МОЛОКА У КИСЛОМОЛОЧНИЙ ПРОДУКТ ДЛЯ ХАРЧУВАННЯ ЖІНОК ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ

Дец Н.О., канд.техн.наук, доцент, dets.nadin@gmail.com

Ланженко Л.О., канд.техн.наук

Ткач Д.О., 4 курс навчання

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Розроблено науково обґрунтовано технологію виробництва ферментованих молочних напоїв для вагітних жінок у III триместрі з використанням пробіотичних культур біфідо- і лактобактерій, біологічно активних речовин обліпихи та крупи кіноа.

Ключові слова: вагітність, харчування, напої, біологічно активні речовини.

Вагітність – це стан росту та підвищеної потреби в харчових речовинах та енергії. Тривалість вагітності людини становить 9 місяців, або 40 акушерських тижнів, які діляться на триместри: I - до 12 тижнів, II - 12-24 тижні, III - від 24 тижнів до пологів [1].

Харчування жінки під час вагітності повинно забезпечити правильне протікання, сприятливе завершення вагітності і підтримувати оптимальний стан здоров'я жінки, тим самим сприяти нормальному формуванню, росту і розвитку плоду. Неправильне харчування в період вагітності поряд з іншими причинами може призвести до тяжких наслідків – викидня, передчасних пологів, народження дитини з різними внутрішньоутробними дефектами, відставання у фізичному та нервово-психічному розвитку.

Одним із шляхів оптимізації харчування вагітних і забезпечення повного задоволення потреб в харчових речовинах і енергії є використання спеціалізованих продуктів для вагітних і лактуючих жінок. Вагоме місце серед спеціалізованих продуктів займають продукти на основі коров'ячого молока або білків сої, збагачені комплексом вітамінів і мінеральних речовин, а також пре- і пробіотиками [2]. У другій половині вагітності рекомендується 5-6 разове харчування. Значні перерви між прийомами їжі (понад 13 годин) можуть призводити до змін у системі мати-плацента-плід, і як наслідок до передчасних пологів.

Харчування жінки під час вагітності повинно бути повноцінним і різноманітним, повністю відповідаючи фізіологічним потребам в харчових речовинах і енергії як самої жінки, так і зростаючого плода з урахуванням терміну гестації. У другому і третьому триместрі вагітності, коли плід досягає великих розмірів, для його нормального розвитку, а також для росту плаценти, матки, грудних залоз вимагається додаткова кількість енергії, білка, кальцію, заліза, вітамінів [3]. Для адекватної моторної активності кишківника необхідно додаткове надходження харчових волокон [4].

Одним із шляхів оптимізації харчування вагітних і забезпечення повного задоволення потреб в харчових речовинах і енергії є використання спеціалізованих продуктів для вагітних і годуючих жінок.

Важливим способом забезпечення вагітних і годуючих жінок усіма необхідними харчовими речовинами, перш за все білком, вітамінами і мінеральними речовинами, є включення в їх раціон спеціалізованих продуктів.

Аналіз літературних даних свідчить про те, що продукти для харчування вагітних представлені у вигляді сухих сумішей і вітамінно-мінеральних комплексів. В даний час випускається дуже мало спеціалізованих продуктів для вагітних, тому представляє інтерес розробки в цій галузі. Такі продукт мають відповідають вимогам, що пред'являються до харчування вагітних і годуючих жінок, а саме мати знижену кількість жирів, більше білків і вуглеводів, містити більшість необхідних вітамінів, макро- та мікроелементів, але в той же час бути доступним за ціною, і в повній мірі відповідати всім показникам якості [2].

На кафедрі Технології молока, олійно-жирових продуктів та індустрії краси Одеського національного технологічного університету розроблена технологія переробки коров'ячого молока на збалансований кисломолочний напій для харчування жінок у III триместрі вагітності.

Основою продуктів для харчування вагітних є коров'яче молоко, але склад і антиоксидантні властивості молочних продуктів необхідно коригувати з урахуванням сучасних вимог нутриціології до продуктів для харчування вагітних. Для цього використовували збагачення молочних ферментованих напоїв типу біфідойогурт зерновою культурою кіноа для моделювання білкового і мінерального складу продукту та екстрактом обліпихи.

Для визначення можливості вживання продукту вагітними жінками та концентрації розробленого екстракту обліпихи, були досліджені органолептичні показники контрольного та дослідних зразків при додаванні 1 %, 3 % та 5% екстракту. Результати дослідження наведені в табл.1.

Таблиця 1. Органолептичні показники контрольного та дослідних зразків ферментованого напою з екстрактом обліпихи

Показник	Контрольний зразок	Характеристика показника у дослідному зразку з масовою часткою екстракту обліпихи, %		
		1	3	5
Запах і смак	Чистий, кисломолочний, без сторонніх смаків та запахів	Чистий, кисломолочний, без сторонніх смаків та запахів	Чистий кисломолочний, з легким після смаком екстракту	Чистий кисломолочний, з вираженим смаком екстракту
Консистенція і зовнішній вигляд	Однорідна, ніжна, в'язка, без відділення вологи			Однорідна, в'язка, з легким відстоюванням екстракту
Колір	Кремовий, рівномірний по всій масі	Кремовий, рівномірний по всій масі	Кремовий з легким жовтуватим відтінком, рівномірний по всій масі	Жовте забарвлення по всій масі

При додаванні екстракту обліпихи змінювались показники ферментованого продукту, в залежності від відсоткового співвідношення компонентів. При кількості екстракту 1% смак, запах і колір продукту майже не змінилися. При додаванні 3% екстракту, продукт приємний смак і аромат екстракту, але не втрачаючи кисломолочний смак, колір кремовий з жовтуватим відтінком, відстою сироватки не спостерігалось. При додаванні 5% присмак екстракту починає переважати над присмаком кисломолочного продукту; змінюється колір продукту – від кремового до жовтого, а також погіршується однорідність продукту. Отже раціональною концентрацією для виробництва цільового продукту обрано 3 % екстракту

обліпихи, така кількість екстракту без залишків впрацьовується у згусток, не надає йому занадто виражений смак, та створює приємний колір.

На наступному етапі дослідження визначали раціональну концентрацію крупи кіноа у ферментованому напої, яку вносили у підготовленому вигляді у готовий згусток після ферментації. Визначали органолептичні, фізико-хімічні показники контрольного та дослідних зразків (табл. 2), кількість крупи в яких складала 10 %, 15 % та 20 %.

Отже, при додаванні каші кіноа у кількості 10% органолептичні та фізико-хімічні показники залишилися властивими молочнокислим продуктам та змінилися не сильно. При збільшення кількості каші у ферментованому напої до 15% умовна в'язкість збільшилася на 24 %, титрована кислотність зменшилася до 70 °Т при цьому продукт набув приємного смаку і запаху кіноа. При додаванні 20% каші смак і запах кіноа сильно перебиває смак кисломолочного продукту. Тому, згідно отриманим органолептичним та фізико-хімічним показникам було обрано раціональну концентрацію каші кіноа в ферментованому напої 15%.

Таблиця 2. Показники якості контрольного та дослідних зразків ферментованого напою із крупою кіноа

Показник	Контрольний зразок	Характеристика показника у дослідному зразку з масовою часткою кіноа, %		
		10	15	20
Органолептичні показники				
Запах і смак	Чистий, кисломолочний, без сторонніх смаків та запахів	Кисломолочний з легким післясмаком злаків	Кисломолочний з легким смаком злаків	Кисломолочний з відчутним смаком злаків
Консистенція і зовнішній вигляд	Однорідна, ніжна, в'язка, без відділення вологи	Однорідна, в'язка, без відділення вологи, з частинками кіноа	Ніжна, в'язка, з частинками кіноа по всій масі без відділення вологи	В'язка, з надмірними частинками кіноа по всій масі без відділення вологи
Колір	Кремовий, рівномірний по всій масі	Кремовий з коричневими вкрапленнями по всій масі		
Фізико-хімічні показники				
Титрована кислотність, °Т	79	74	70	66
Умовна в'язкість, сек	40	47	52	57

Таким чином, на основі узагальнення результатів експериментальних досліджень розроблено науково обґрунтовано технологію виробництва ферментованих молочних напоїв для вагітних жінок у III триместрі з використанням пробіотичних культур біфідо- і лактобактерій, біологічно активних речовин обліпихи та крупи кіноа.

Для підвищення антиоксидантних властивостей ферментованого молочного напою для вагітних жінок в III триместрі доцільно збагачувати екстрактом обліпихи та крупою кіноа.

Розроблену технологію виробництва ферментованого молочного напою для вагітних жінок в III триместрі, можна впровадити на будь-якому молокопереробному підприємстві без модернізації.

Список використаних джерел

1. Moor V. Early life influences on later health: the role of nutrition / V. Moor, M. Davies // Asia Pac. J. Clin. Nutr. 2001. Vol.10, No 2. P. 113–117.
2. Rush D. Maternal nutrition and perinatal survival / D. Rush // Nutr. Rev. 2001. Vol. 59, No 10. P. 315–326.
3. Doyle W. The association between maternal diet and birth dimensions [Text] / W. Doyle, M. A. Crawford, A. H. Wynn et al / J. Nutr. Med. 1990. No 1. P. 9–17.
4. Udipi S. A. Nutrition in pregnancy and lactation [Text] / S. A. Udipi, P. Ghugre, U. J. Antony // Indian Med. Assoc. 2000. Vol. 98, No 9. P. 548–557.

УДК 636.7.025:069(047.70)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ СТИЛІВ ХЕНДЛІНГУ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА ДЕМОНСТРАЦІЇ СОБАК НА ВИСТАВКАХ В УМОВАХ ДРЕСИРУВАЛЬНО-ГОТЕЛЬНОГО КЛУБУ «ЛАЙКА» М. ОДЕСА

Довгань Ю.В., магістр 2 курсу
Косенко С.Ю., кандидат с.-г. наук, доцент, kosenkosu@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

Вивчали методику підготовки собак до виставок в умовах дресирувально-готельного комплексу "Лайка". Встановлено, що підготовку цуценят до виставок починають з раннього віку, застосовуючи для цього спеціальні елементи рингової дресури. Найбільш поширеним стилем хендлінгу є американський, який дозволяє хендлеру самому виставляти собаку в екстер'єрну стійку та передбачає суворий дрес-код.

Ключові слова: собаки, хендлінг, виставка, ринг, дресура, демонстрація, стиль.

Вступ. Собака - перша одомашнена тварина, яка стала вірним другом людини. Випокні рештки, що були знайдені у різних кінцях світу, датуються приблизно 4500 роками до н.е [1]. С того часу в результаті природного та штучного відбору були створені тисячі різновидів собак. На сьогоднішній день у світі налічується біля 400 порід [2]. Породи створювались і створюються людиною відповідно до її потреб. Сьогодні свійський собака розповсюджений по всій планеті. Цілком зрозуміло, що в усіх куточках світу собаководством широко займаються дуже давно. В основному ця робота ведеться спеціалізованими клубами, спілками або товариствами собаководів-аматорів. Спеціалістам-кінологам, які професійно займаються собаководством, необхідне оволодіння низкою спеціальних знань та вмінь, зокрема стосовно вчення про екстер'єр, як невід'ємну ланку племінної роботи [3, 4]. Оскільки оцінка екстер'єру собак відбувається на спеціалізованих виставках різних рангів, актуальним є вивчення головних аспектів підготовки до виставок собак різних порід.

Мета роботи - вивчення основних методів підготовки та демонстрації собак різних порід до виставок в умовах дресирувально-готельного клубу "Лайка" м. Одеси.

Матеріали і методика досліджень. Дослідження за темою дипломної роботи проводились в умовах дресирувально-готельного клубу "Лайка" м. Одеси.

Методичною основою досліджень був діалектичний метод пізнання. Об'єктом досліджень слугували собаки декоративних та службових порід, які належать приватним власникам та розплідникам, мають широке використання у племінній роботі та регулярно приймають участь у виставках різних рангів. У своїх дослідженнях ми вивчали методику підготовки цуценят, юніорів та дорослих собак до виставкової експертизи та методи експонування (хендлінгу) собак у рингу.